

Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoitujen toimintasuunnitelma 2021-24

Satu Heino / Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoitujen toimintasuunnitelma 2021-24

Heino, S. 2020. Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoitujen toimintasuunnitelma 2021-24. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry.

Tekijät:

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Satu Heino

Yhteenveto toimintasuunnitelmasta 2021-24

Loimijoen alueella on käynnissä laaja-alainen alueen vesien tilan parantamiseen tähtäävä kehittämistyö. Työtä on syksystä 2018 alkaen koordinoitunut Kokemaäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVVY) kuntien ohjaamana. Työsarka on valtava, koska Loimijoki ja sen sivu-uomat ovat vain välttävissä ja yläjuoksun osalta tyydyttävässä tilassa. Loimijoen hyvää tilaa ei tulla saavuttamaan ilman merkittävien lisäresurssien kohdentamista alueen vesienhoitotyöhön ja ilman alueen toimijoiden laajaa sitoutumista vesienhoidon toimenpiteiden toteuttamiseen. Työ on nyt saatu hyvälle alulle ja toimintasuunnitelmakaudella 2021-24 sitä jatketaan määrätietoisesti.

Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoituvuuden tavoitteena on olla pysyvä taho, joka huolehtii, että vesienhoito tulee riittävällä tavalla huomioitua alueen toimissa, ja joka toimii neuvovana ja aktivoivana tahona paikallisten toimijoiden tukena. Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoituvuuden visiona on, että Loimijoen alue on vesienhoidon edelläkävijä ja suunnannäyttäjä. Työn missiona on, että Loimijoen alueen vesien tila paranee ja yhteistyö eri toimijoiden välillä on aktiivista.

Toimintasuunnitelmakauden 2021-24 valmistaudutaan haastavissa merkeissä. Takana on poikkeuksellinen vuosi, jossa on koettu sekä sään ääri-ilmiöitä että epidemiologinen kriisi. Loimijoki-laakso pohjaa vahvasti alkutuotannon varaan. Ruokahuollon varmuus korostuu poikkeuksellisina aikoina. Samat toimet, joilla vähennetään vesistöihin kohdentuvaa kuormitusta, palvelevat suoraan myös viljelijää. Yhteinen tavoite on maaperän hyvä kasvukunto, viljelyalueiden toimiva vesitalous ja uomien virtaamien hallinta niin tulvien hillitsemiseksi kuin kuivien aikojen vesivarastona. Metsätaloudessa samaan puuntuottoon on mahdollista päästä myös uusilla kestävänsä metsätalouden menetelmillä, joilla pyritään pitämään metsänpohja jatkuvasti kasvipeitteisenä ja samalla välttämään vesistöjä kuormittava ja kustannuksia lisäävä ojien kunnostaminen. Toimintatapojen muuttaminen kestävämpään suuntaan lisää satovarmuutta, monimuotoisuutta ja hyvinvointia sekä tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia mm. matkailun ja virkistyskäytön kehittämiseksi. Vesien tilan paranemisesta hyötyvät kaikki.

Toimintasuunnitelmakauden 2021-24 toteutus on jaettu kolmen teeman alle:

1. Parempi vesien tila ja elinvoima

Tavoite: aloittaa kunnostustoimet edellisellä kaudella laaditun [pelastusohjelman](#) mukaisesti

Keinot: neuvonta, aktivointi, kunnostustoimien suunnittelu ja ohjaus

Toimet: hankkeistukset valuma-alueella ja virtavesissä tehtäviin kunnostuksiin

2. Vireä viestintä ja verkosto

Tavoite: jakaa tietoa vesien tilasta ja innostaa vesistä huolehtimaan

Keinot: aktiivinen viestintä ja yhteistyö alueen toimijoiden ja koulujen kanssa

Toimet: verkoston laajentaminen, monipuolinen viestintä, tapahtumat, Loimijoki-työryhmä

3. Yhtenä rintamana eteenpäin

Tavoite: Loimijoen alueen toimijoiden aktivoiminen ja sitouttaminen vesienhoitotyöhön

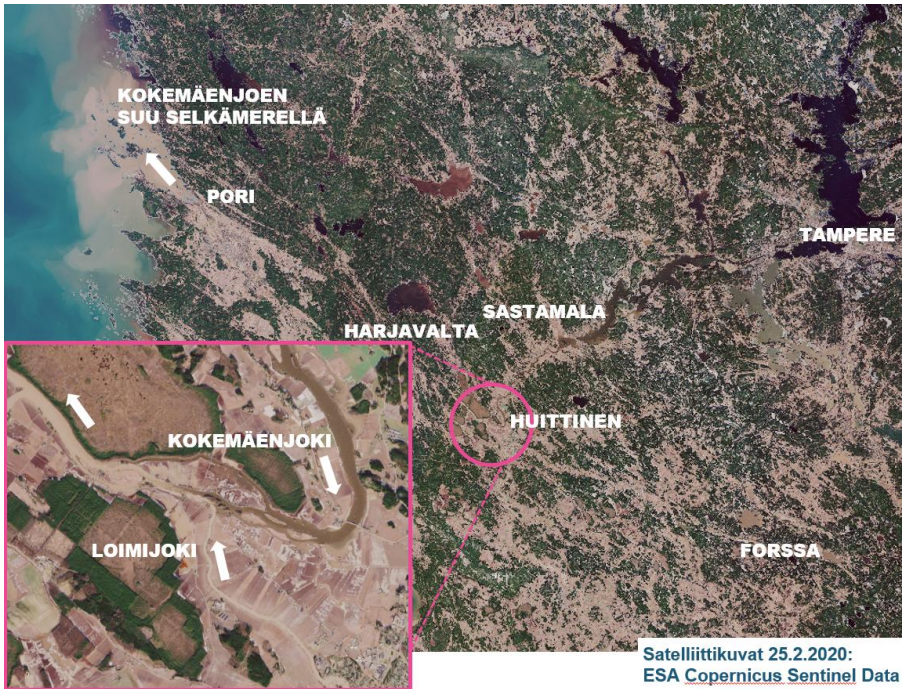
Keinot: aktiivinen yhteistyö alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa

Toimet: kuntien ja yritysten sitouttaminen, kumppanuudet, hankesalkun hoitaminen

Toimintakauden rahoituksellisena tavoitteena on saada turvattua noin kahden henkilön työpanos vuosittain alueen vesienhoidon edistämiseen ja lisäksi toteutettua kunnostus- ja viestintätöitä. Paikallinen rahoitus toimii perustana ja puskurina erilaisten hankeavustusten ja apurahojen hakeemiselle. Toimintakauden tavoitteena on, että avustukset kattaisivat 70% kauden rahoituksesta. Hankkeet tuovat alueelle paitsi ulkopuolista rahoitusta, tarjoavat myös hyvän näkyvyyden valtakunnallisesti ja lisäävät alueen elinvoimaisuutta, yhteisöllisyyttä ja kiinnostavuutta.

SISÄLTÖ

1.	KOORDINOINTITYÖN ROOLI JA VISIO	1
2.	TULEVAN TOIMINTAKAUDEN HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET	4
3.	TOIMINTAKAUDEN 2021-24 PAINOPISTEET	4
3.1	Parempi vesien tila ja elinvoima	4
3.1.1.	Tavoitteet	4
3.1.2.	Toimet	7
3.1.3.	Seurantamittarit	8
3.2	Vireä viestintä ja verkosto	8
3.2.1.	Tavoitteet	8
3.2.2.	Toimet	9
3.2.3.	Seurantamittarit	9
3.3	Yhtenä rintamana eteenpäin	10
3.3.1.	Tavoitteet	10
3.3.2.	Toimet	10
3.3.3.	Seurantamittarit	11
4.	RAHOITUS	11

Kuva 2. Satelliittikuva Kokemäenjoen vesistöalueelta 25.2.2020 lauhan talven poikkeuksellisen runsaan sadejakson jälkeen. Tilanne havainnollistaa hyvin Loimijoen merkitystä Itämeren kuormittajana.

Paikallisesti Loimijoen alueen vesien huono tila näkyy mm. virkistyskäyttömahdollisuuksien kaventumisena, Loimijoen arvostuksen heikentymisenä, vedenpinnankorkeuden nopeina muutoksina, tulvina, joki-veden sameutena ja joessa ajelehtivina kasvillisuuslauttoina. Mahdollisuuksia alueella on kuitenkin paljon mm. kauniit maisemat, aktiiviset kylät, pohjavesivaikutteiset sivu-uomat ja erilaiset suojelualueet. Aktiivinen vesienhoito auttaa osaltaan turvaamaan alueen elinvoimaisuutta, ruoantuotannon huoltovarmuutta ja vesihuollon toimivuutta.

Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoitavuuden tavoitteena on olla pysyvä taho, joka huolehtii, että vesienhoito tulee riittävällä tavalla huomioitua alueen toimissa, ja joka toimii neuvovana ja aktivoivana tahona paikallisten toimijoiden tukena. Erityisen tärkeää koordinoitavuudessa on toimia linkkinä eri tahojen välillä ja käydä aktiivista vuoropuhelua paikallisten toimijoiden, neuvontajärjestöjen, tutkijoiden ja viranomaisten kanssa. Kun yhdellä taholla on selkeä kokonaisnäkemys tarpeista, saadaan voimavarat suunnattua kustannustehokkaimpiin toimiin ja mahdollisimman laaja toimijajoukko valjastettua niiden toteutukseen. Hyvä koordinoitavuus mahdollistaa myös laajemman valtakunnallisen yhteistyön ja näkyvyyden. Loimijoen alue on jo nyt herättänyt valtakunnallista kiinnostusta. Tavoitteena on olla toimintajakson lopussa yksi kärkikehittämiskohteista, joka on mukana useissa valtakunnallisissa ja jopa kansainvälisissä hankkeissa.

Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoitavuuden visiona on, että Loimijoen alue on vesienhoidon edelläkävijä ja suunnannäyttävä. Työn missiona on, että Loimijoen alueen vesien tila paranee ja yhteistyö eri toimijoiden välillä on aktiivista. Työtä ohjaavia arvoja ovat yhdessä tekeminen, avoimuus, rohkeus ja ilo. Kaikki toimet kootaan jo aiemmalla toimintakaudella tutuksi tulleen Yhteinen Loimijoki -brändin ja visuaalisen ilmeen alle.

Kuva 1.2. Yhteinen Loimijoki-työn toimintastrategia.

Kuva 1.3. Koululaisia heräteltiin Loimijoen hoitamiseen syksyllä 2019 tekemällä lasten kanssa vesitutkimuksia jokipäivissä.

2. Tulevan toimintakauden haasteet ja mahdollisuudet

Toimintasuunnitelmakauteen 2021-24 valmistaudutaan haastavissa merkeissä. Takana on poikkeuksellinen vuosi, jossa sään ääri-ilmiöitä on koettu niin poikkeuksellisten kuivuus- ja märkyysjaksojen kuin lähes lumettoman ja lämpimän talven 2019-20 myötä. Lisäksi maailmaa ravisteli uudenlainen epidemiologinen uhka, joka pakotti miettimään vanhoja rakenteita uudelleen. Erityisiksi kysymyksiksi nousivat kotimaisen ruokahuollon turvaaminen, kriittisten alojen mm. vesihuollon toimintaedellytykset sekä paikallisten yritysten tukeminen.

Loimijokilaakso pohjaa vahvasti alkutuotannon varaan. Ruokahuollon varmuus korostuu poikkeuksellisin aikoina. Samat toimet, joilla vähennetään vesistöihin kohdentuvaa kuormitusta, palvelevat suoraan myös viljelijää. Yhteinen tavoite on maaperän hyvä kasvukunto, viljelyalueiden toimiva vesitalous ja uomien virtaamien hallinta niin tulvien hillitsemiseksi kuin kuivien aikojen vesivarastona. Metsätaloudessa samaan puuntuottoon on mahdollista päästä myös uusilla kestävänsä metsätalouden menetelmillä, joilla pyritään pitämään metsänpohja jatkuvasti kasvipeitteisenä ja samalla välttämään vesistöjä kuormittava ja kustannuksia lisäävä ojien kunnostaminen. Toimintatapojen muuttaminen kestävämpään suuntaan lisää satovarmuutta, monimuotoisuutta ja hyvinvointia sekä tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia mm. matkailun ja virkistyskäytön kehittämiseksi. Vesien tilan paranemisesta hyötyvät kaikki.

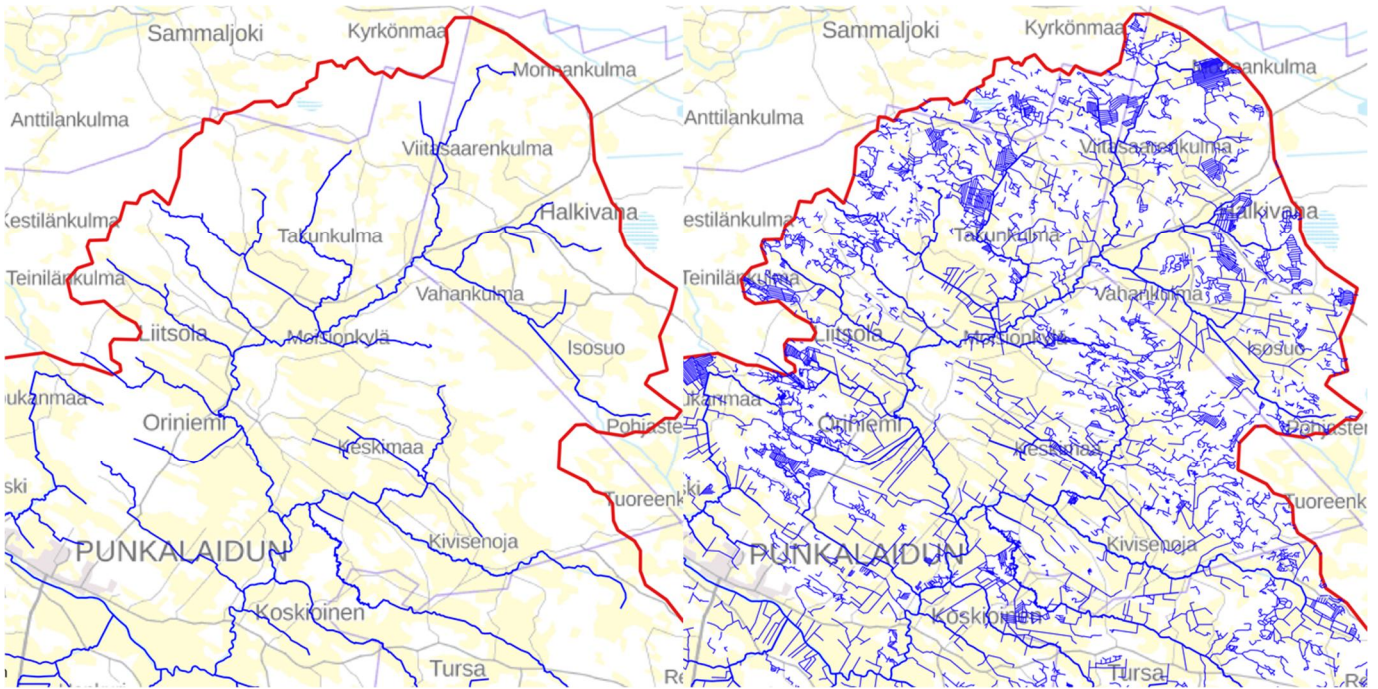
Kriisiaikojen jälkeen taloudellinen tilanne on haastava. Yhteiskunnan hetkellinen pysähtyminen avaa myös uusia mahdollisuuksia suunnata toimia uudella tavalla. Kaikki panostukset lähituotannon turvaamiseen, lähimatkailun kehittämiseen, paikallisten yritysten toimintaedellytysten turvaamiseen sekä viihtyisän ja turvallisen elinympäristön luomiseen, ovat panostuksia kestävänsä tulevaisuuteen.

3. Toimintakauden 2021-24 painopisteet

3.1 Parempi vesien tila ja elinvoima

3.1.1. Tavoitteet

Aiemmalla toimintakaudella saatiin muodostettua hyvä kuva Loimijoen alueen haasteista. Suurin haaste vähäjärvisellä alueella on veden liian nopea kulkeutuminen valuma-alueelta jokiin ja veden mukana kulkeva kiintoaine ja ravinteet. Erityisen konkreettisesti ongelmat nousivat esiin poikkeuksellisen lauhan ja sateisen talven 2019-20 aikana, jolloin Loimijoen virtaamat olivat useita kertoja ennätyskorkeudessa. Perimmäinen syy tulville löytyy paitsi ilmastomuutoksesta myös alueen uomaverkostosta, joka on menneillä vuosikymmenillä voimakkaasti perattu ja ojitettu kauttaaltaan. Tammelan järviolueella sama kehitys näkyy järvien rehevöitymisessä, samentumisena ja voimakkaina vedenpinnan vaihteluina järvissä.

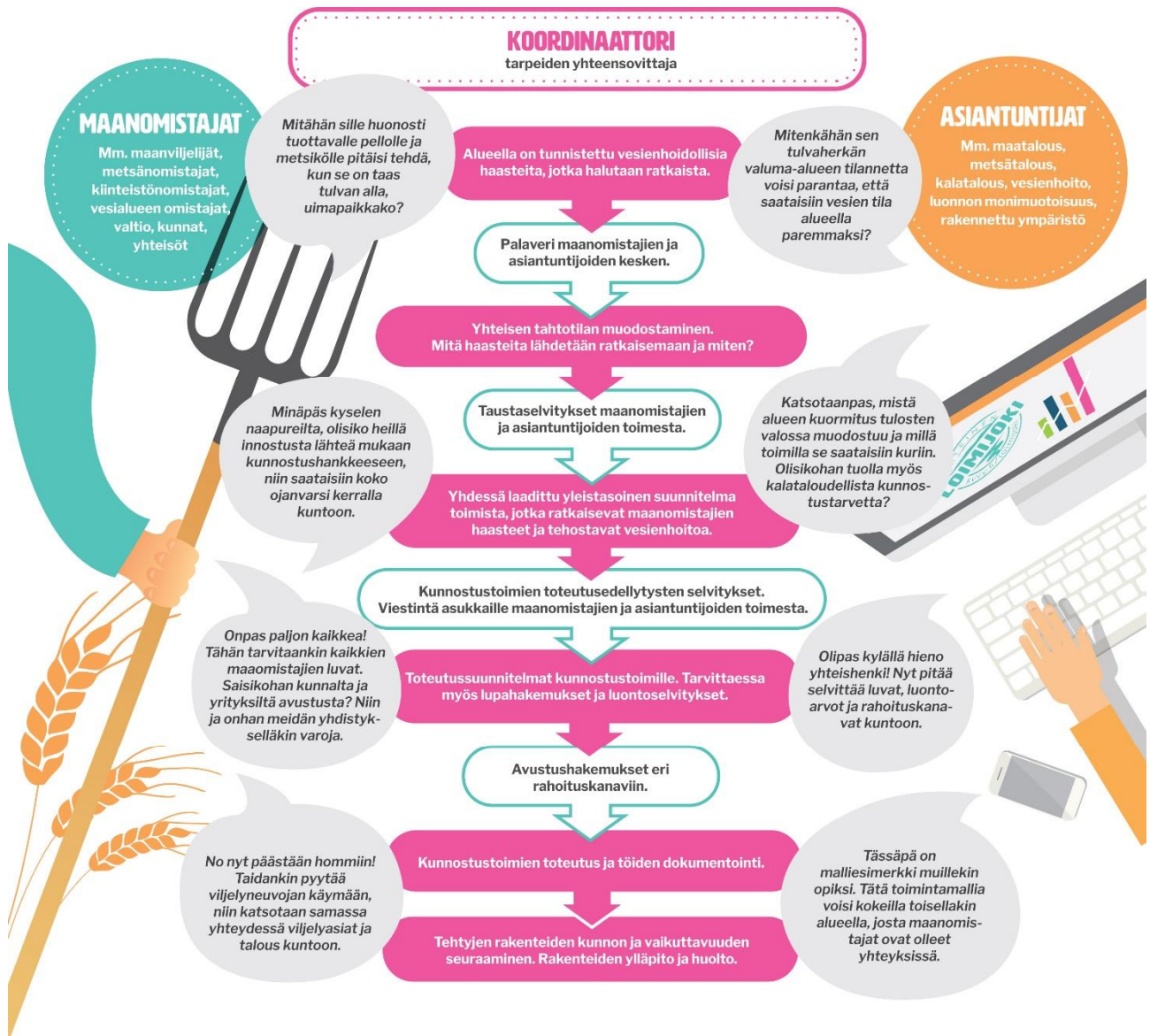

Kuva 3.1. Loimijoen vesistöalue on kauttaaltaan ojitettu ja vesi kulkee sateen jälkeen nopeasti eteenpäin. Kuvaparissa vasemmalla Punkalaitumen pohjoisosan luontaiset uomat ja oikealla nykyinen uomaverkosto.

Pääasiallinen tavoite tämän toimintakauden aikana on lisätä vesienhallintaa ja veden pidättymistä valuma-alueelle. Keinoja tähän ovat ohjata neuvonnalla maa- ja metsätalouden toimijoita muuttamaan toimintatapojaan kestävämmiksi ja lisäämään maan jatkuvaa kasvipeitteisyyttä sekä kunnostamalla lisätä uomastojen monimuotoisuutta. Toimien kustannustehokkaaksi kohdentamiseksi edellisellä toimintakaudella tehtiin koko vesistöalueen toimia ohjaava Loimijoen pelastusohjelma, jossa on parhaaseen tietoon perustuen määritelty kunkin osavaluma-alueen kriittiset tekijät ja ratkaisut niihin. Edellisellä toimintakaudella pilotoitiin myös toimintamalli, jolla saadaan kustannustehokkaasti tehtyä suunnitelma uoman valuma-alueen kokonaisvaltaiseen kunnostamiseen ja maanomistajien aktivoimiseen sekä toimivia esimerkkejä erilaisista rahoitusmalleista toimien toteuttamiseen.

Tutustu [Loimijoen pelastusohjelmaan](#) (vielä luonnosvaiheessa, julkaistaan syksyllä 2020)

Tutustu toimintamalliin Yhteistyöllä valuma-alue kuntoon -esitteestä ([pdf](#)).

Kuva 3.2. Toimintamalli maanomistajien ja asiantuntijoiden yhteistyössä tehtävään kunnostussuunnitteluun.

Toimintakauden 2021-24 tavoitteena on aloittaa Loimijoen pelastusohjelman toteuttaminen. Toimintakaudella jalkautetaan pilottialueella kehitettyä toimintamallia uusille kohteille Loimijoen alueella ja lisäksi pyritään nostamaan se myös valtakunnalliseksi malliksi. Kokonaisvaltainen valuma-aluekunnostus paitsi vähentää vesistöjen ravinne- ja kiintoainekuormitusta ja tasaa virtaamia, myös lisää alueen monimuotoisuutta, monipuolistaa maisemia ja mahdollistaa uudenlaista virkistyskäyttöä ja kylän elinvoimaa. Peltojen kasvukunnan paraneminen lisää ruoantuotannon satovarmuutta muuttuvassa ilmastossa ja monipuolistaa tuotantoa. Virtaamahuippujen loiventuminen helpottaa Loimijoen säännöstelyä ja joen rantojen monipuolista käyttöä niin virkistyskäyttöön kuin viljelyynkin.

Erityisen paljon mahdollisuuksia alueella on pienten virtavesien kunnostamisessa ja alueen kalastusmahdollisuuksien kehittämisessä. Kun Loimijoki saadaan parempaan kuntoon, avaa se uusia mahdollisuuksia myös joen matkailulliseen kehittämiseen. Veden laadun parantamisen lisäksi joen virkistyskäytön kehit-

täminen vaatii myös joen rannat hyvin nopeasti vallanneen vieraslaji isosorsimon leviämisen pysäyttämistä ja uusien ratkaisujen löytämistä lajin poistamiseksi. Myös tähän haasteeseen pyritään toimintasuunnitelmakaudella löytämään kustannustehokkaita ratkaisuja.

3.1.2. Toimet

Tavoitteisiin lähdetään vastaamaan hankkeistamalla toimia erilaisiin rahoitusinstrumentteihin. Tavoitteena on, että Loimijoen alue on vuosittain mukana vähintään yhdessä valtakunnallisessa hankkeessa. Tämän lisäksi tavoitteena on lisätä paikallista hankeaktiivisuutta niin, että vuosittain saadaan liikkeelle 3-5 paikallista vesienhoitoon liittyvää hanketta. Koordinointityön hankkeiden pää tavoitteena on tarjota alueen maanomistajille ja erilaisille paikallisille yhdistystoimijoille riittävät asiantuntija- ja neuvontapalvelut sekä ohjata ja aktivoida toimijoita osaltaan toteuttamaan Loimijoen pelastusohjelman mukaisia toimia alueen vesien tilan parantamiseksi. Tavoitteena on, että vuosittain saadaan liikkeelle konkreettisia suunnittelu- ja toteutustöitä 2-4 kohteessa.

Edellisten lisäksi tavoitteena on toimintakauden aikana käynnistää kaksi teemahanketta. Toinen teemahankkeista keskittyy alueen virtavesien ja kalastusmahdollisuuksien kartoittamiseen, koko vesistöaluetta koskevan virtavesien kunnostustarvesuunnitelman koostamiseen sekä konkreettisten kalataloudellisten kunnostustoimien toteuttamiseen. Tavoitteena on tehdä vuosittain kunnostuksia vähintään kahdella virtavesikohteella.

Toinen teemahanke keskittyy nopeasti pahentuneen isosorsimo-ongelman ratkaisujen löytämiseen. Tavoitteena on, että ongelmaan löydetään kestäviä ratkaisuja tiiviissä yhteistyössä tutkijoiden kanssa ja saadaan luotua toimintamalli, jolla isosorsimoa voidaan poistaa jokimittakaavassa. Toimintamalli palvelee myös valtakunnallisesti alati pahenevan ongelman ratkaisussa.

Kuva 3.3. Loimijoen sivu-uoma, Niinijokeen laskeva Lappijoki, on kasvanut muutamassa vuodessa täysin umpeen isosorsimoa. Mikäli haasteeseen ei nopeasti löydetä ratkaisuja, on tämä myös muiden Loimijoen sivu-uomien ja osin myös pääuoman tulevaisuutta.

3.1.3. Seurantamittarit

Hankehakemuksiin sisältyy aina hankekohtaisesti mittaristo, jolla hankkeen tuloksellisuutta ja hyödynnettävyyttä jatkossa arvioidaan. Koko toimintasuunnitelman laajuudessa työn onnistumista seurataan toteutuneiden hankerahoitusten määrällä ja hankkeilla paikallisesti toteutettujen kunnostussuunnitelmien ja -toimien määrällä. Hyviä mittareita ovat myös järjestettyjen tilaisuuksien ja kontaktoitujen tahojen määrä sekä niiden myötä syntyneet paikalliset toimet. Koska tavoitteena on nostaa Loimijoen alue toimintakauden aikana valtakunnalliseksi kehittämiskohteeksi, seurataan myös valtakunnallisen yhteistyön ja näkyvyyden määrää.

3.2 Vireä viestintä ja verkosto

3.2.1. Tavoitteet

Loimijoen alueen vesienhoidolliset haasteet ovat suuret ja näkyvien tulosten saavuttaminen vaatii eri tahojen laajaa sitoutumista tarvittavien toimien toteuttamiseen ja omien toimintatapojensa uudelleen arviointiin. Koordinointityön keskeinen tavoite onkin toimia keskustelun aktivoijana ja ylläpitäjänä sekä linkkinä eri sektoreiden ja toiminnan tasojen välillä. Koska tällä toimintakaudella keskitytään erityisesti valuma-alueen vesienhallintaan, on viestinnällisesti tärkein kohderyhmä alueen maanomistajat ja myös erilaiset paikalliset yhdistykset, jotka toimivat läheisessä yhteydessä maanomistajien kanssa. Erityisen vireää vesienhoitoon liittyvä yhdistystoiminta on Tammelassa. Paikallisten toimijoiden neuvonnalliset tarpeet ovat suurimmat, koska ei voida olettaa, että he hyvinkin monisyisen haasteen ja rahoitusviidakon keskellä ilman apua aktivoituisivat oikeanlaisia toimia toteuttamaan.

Loimijoen alueen kunnat ja yritykset ovat avainasemassa vesienhoidon edistämisessä. He myös hyötyvät saavutetuista tuloksista alueen elinvoimaisuuden, yhteisöllisyyden ja kiinnostavuuden kasvaessa. Koordinointityön tavoitteena on antaa kunnille ja yrityksille selkeä kuva alueen vesienhoidollisista tarpeista. Tämän jälkeen kunnat ja yritykset voivat itse miettiä, miten voivat omalta osaltaan parhaiten vesienhoitoa edistää. Koordinointityölle on erittäin tärkeää, että kunnat ja yritykset osallistuisivat myös taloudellisesti työn tukemiseen.

Viestinnän laajempaan tavoitteena on tehdä vesienhoidosta osa kaikkien Loimijoen alueella asuvien ja toimivien arkea. On tärkeää lisätä asukkaiden ja toimijoiden tietoisuutta vesien tilasta ja tarjota heille erilaisia mahdollisuuksia omalta osaltaan edistää tilan paranemista. Toimintakauden tavoitteena on linkittää vesiasiat osaksi alueen nykyisiä tapahtumia ja jo olemassa olevia rakenteita sekä innovoida uusia tapoja, joilla tietoa tuodaan esiin. Erityinen kohderyhmä on alueen koulut, joille tarjotaan sekä valmiita materiaaleja että erilaisia osallistavia tapoja Loimijoen vesienhoitoon osallistua.

Edellisellä toimintakaudella aloitettiin jo Loimijoen alueellisen vesistökuunnostajien verkoston kokoaminen ja luotiin verkostolle sekä digitaalisia että konkreettisia tiedonjako- ja kohtaamismahdollisuuksia. Tällä toimintakaudella vahvistetaan ja laajennetaan verkostotyötä. Alueellinen verkosto kytketään vahvasti osaksi koko Kokemäenjoen vesistöalueen verkostoa ja valtakunnallista verkostotyötä. Tavoitteena on, että Loimijoen alueen toimintamalli toimisi mallina ja inspiraation lähteenä myös valtakunnallisesti.

Tutustu alueellisen verkoston Vauhtia vesienhoitoon alustaan vesienhoito.kvvy.fi

3.2.2. Toimet

Tällä toimintakaudella jatketaan ja edelleen kehitetään jo edellisellä kaudella aloitettuja viestintätoimia. Viestinnässä hyödynnetään koko mahdollisuuksien kirjo fyysisistä tapaamisista, palaverista, työpajoista ja tapahtumista erilaisiin digitaalisiin kanaviin ja palveluihin sekä mediavaikuttamiseen. Pääasiallinen kohderyhmä on kuitenkin paikalliset maanomistajat ja heidän suuntaansa viestintä on pääsääntöisesti henkilökohtaista.

Yleisviestinnän tavoitteena on julkaista uutiskirje 3-4 kertaa vuodessa sekä postata vähintään kuukausittain eri somekanaviin (mm. [Facebook](#), [Vesiviesti-blogi](#), muiden toimijoiden kanavat). Lisäksi medialle tehdään tiedotteita ja juttuvinkkejä aina, kun kiinnostavia toimia tapahtuu. Vuosittain järjestetään kaksi kaikille avointa tapahtumaa: jo tehtyjä kunnostustoimia esiin nostava Avoimet kunnostuskohteet -päivä kesällä ja alueellisen verkoston tapaaminen Loimijoki-ilta loppusyksyllä. Lisäksi järjestetään erilaisia tapahtumia hankkeisiin liittyen. Koordinointityöhön liittyen järjestetään vuosittain kaksi sidosryhmille suunnattua Loimijoki-työryhmän kokousta sekä koordinointityötä ohjaavan Lorun kokoukset 2-3 kertaa vuodessa.

Toimintakaudella jatketaan Loimijoen alueen vesien tilaan ja kunnostuksiin liittyvän tiedon tuottamista jo olemassa oleviin palveluihin mm. [vesienhoito.kvvy.fi](#). Lisäksi etsitään uusia tapoja tuoda tietoa esiin hyödyntäen alueella jo olemassa olevia palveluita mm. Forssan luontomuseo, Elonkierto, maatalousmuseo Sarka sekä jokivarren puistot ja muut kohteet. Tavoitteena on tehdä vuosittain tapahtumayhteistyötä vähintään yhden alueellisen tapahtuman kanssa.

Alueen koulujen kanssa aloitettiin yhteistyö edellisellä toimintakaudella tarjoamalla jokivarren kouluille osallistavia jokitutkimuspäiviä. Tällä toimintakaudella pyritään tarjoamaan osallistavia mahdollisuuksia omien vesitutkimusten tekemiseen mahdollisimman monelle oppilaalle tuottamalla opetuskokonaisuus, jonka aineistot ovat kaikkien avoimesti käytettävissä ja materiaalit lainattavissa.

Valtakunnallisen vaikuttamisen tavoitteena on esitellä Loimijoen alueen työtä vuosittain vähintään yhdessä valtakunnallisessa tilaisuudessa ja kerran valtakunnallisen vesistö-kunnostusverkoston uutiskirjeessä sekä mahdollisuuksien mukaan muissa valtakunnallisissa kanavissa.

3.2.3. Seurantamittarit

Viestinnän onnistumisen seuranta on haastavaa. Tehdyt viestintätoimet on helppo listata, mutta viestinnän todellisen vaikuttavuuden mittaaminen esimerkiksi liikkeelle lähtevinä kunnostushankkeina on lähes mahdotonta. Usein aktiivinen viestintä jättää kuulijalleen idean siemeniä ja kun aika on kypsä, konkretisoituu saatu tieto omakohtaiseksi toiminnaksi.

Viestintää seurataan tehtyjen toimien määrällä, suoraan tavoitettujen henkilöiden määrällä sekä vuoden aikana tulleiden yhteydenottojen määrää seuraamalla. Lisäksi seurataan alueellisessa verkostossa mukana olevien tahojen määrää ja osallistumisaktiivisuutta järjestettäviin tapahtumiin.

3.3 Yhtenä rintamana eteenpäin

3.3.1. Tavoitteet

Loimijoen alueen nykyinen vesien tila on summa alueen luonteenomaisista piirteistä ja ihmistoiminnan siihen vuosikymmenten saatossa tuottamista muutoksista. Tilanne on huonontunut vähitellen ja vaatii vähintään saman ajan kääntää muutos toiseen suuntaan kohti alueen luontaisempaa tilaa. Teollisuuden ja taajamien jätevesikuormituksen osalta ollaan jo huomattavasti paremmassa tilanteessa kuin muutama vuosikymmen sitten. Erityinen haaste on edelleen hajakuormitus, joka voimakkaasti muutettua uomastoa pitkin lisää merkittävästi Loimijoen kuormitusta. Ilmaston muuttuessa tilanne ei tältä osin tule parantumaan ilman merkittäviä toimia. Päinvastoin odotettavissa sään ääri-ilmiöiden yleistyminen ja osin hallitsemattomat tulva- ja kuivuusjaksot.

Jotta Loimijoen alueen vesien tilan parantamista voidaan edistää pitkällä aikajänteellä ja riittävässä mitakaavassa, tulee toimien koordinoituvuuden olla pysyväisluonteista. Työ ei onnistu ilman alueen kuntien aktiivista osallistumista ja taloudellista tukea. Tuki mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun ja erilaisiin hankemahdollisuuksiin tarttumisen. Hankerahoituksella paikallinen tuki on mahdollista kaksinkertainen ja jopa kolminkertaistaa. Valtakunnallisissa hankkeissa mukana oleminen tuo merkittävää näkyvyyttä koko alueelle ja sen kunnille.

Kuntien tuen lisäksi tavoitteena on sitouttaa myös paikallisia yrityksiä työtä tukemaan. Alueella on lukuisia yrityksiä, jotka joko käyttävät alueen vesivaroja tuotannossaan tai päästävät käsiteltyjä jätevesiä vesistöön. Ympäristövastuunasiat ovat tärkeä osa yritysten brändikuvaa ja omasta lähivesistöstä huolehtiminen on mitä parhaita vastuullisuutta.

Vesienhoitotyön jatkuvuuden osalta on erittäin tärkeää saada erilaiset sidosryhmät maanomistajista ministeriöihin asti sitoutumaan Loimijoen alueen pitkäjänteiseen kehittämistyöhön. Aktiivisen sidosryhmätyön tekeminen vaatii resursseja. Parhaimmillaan sidosryhmätyö tuo aivan uudenlaista toimeliaisuutta ja elinvoimaa alueelle ja saa myös esimerkiksi tutkimuslaitokset ottamaan alueen pilottikohteeksi.

3.3.2. Toimet

Toimintakauden tavoitteena on, että kaikki alueen kunnat jatkavat Loimijoen vesienhoidon koordinoituvuuden tukemista. Lisäksi tavoitteena on saada sitoutettua työhön vähintään neljä yrityssponsoriat vuositaitin. Lisäksi toimintakauden aikana ideoidaan ja testataan uudenlaisia varainkeruutapoja kuten esimerkiksi tapahtumayhteistyö, joukkorahoituskampanjat tai myytävät sponsorituotteet.

Työn jatkuvuuden kannalta oleellista on pitkäjänteinen ja ennakoiva hankesalkun ylläpito. Tavoitteena on, että koko toimintakauden aikana ulkopuolisten avustusten osuus on vähintään 2/3 koko rahoituskehiksestä. Lisäksi tavoitteena on, että vähintään 2/3 hankkeista on sellaisia, joissa on mukana muitakin partnereita KVVY:n lisäksi.

Tavoitteena on, että rahoituskehys mahdollistaisi noin 2 henkilötyövuoden panoksen alueen vesienhoidon edistämistyöhön.

3.3.3. Seurantamittarit

Loimijoen vesienhoidon jatkuvuutta seurataan erityisesti taloudellisilla mittareilla. Kuinka paljon henkilöresursseja työhön vuosittain saadaan, kuinka onnistutaan paikallisen rahoituksen saamisessa ja miten paljon sitä onnistutaan kasvattamaan erilaisilla avustuksilla. Lisäksi seurataan sitouttamistyön onnistumista hankepartnerien määrällä ja yhteistyön laajuudella sekä muiden tahojen Loimijoen alueelle kohdentamien toimien määrällä.

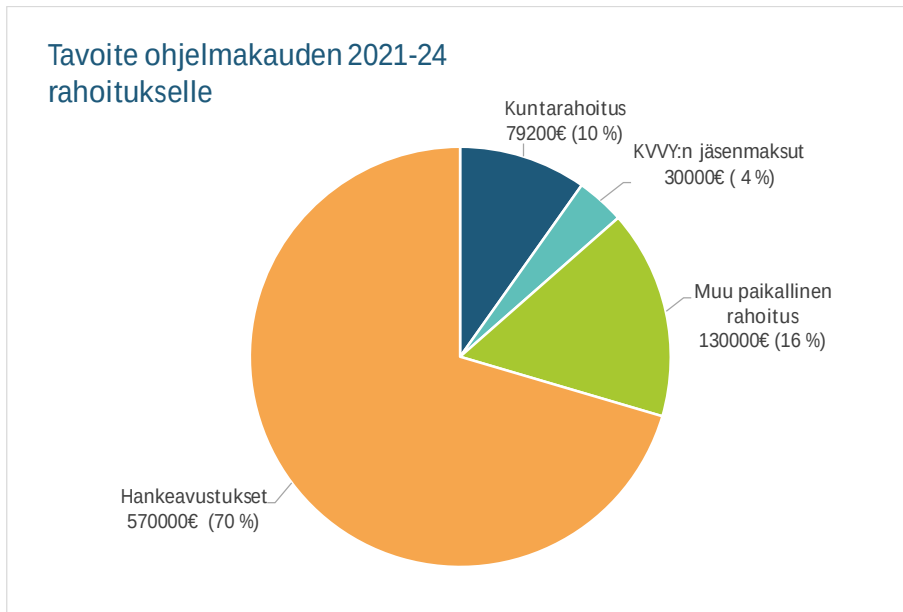
4. Rahoitus

Toimintakauden rahoituksellisenä tavoitteena on saada turvattua noin kahden henkilön työpanos vuosittain alueen vesienhoidon edistämiseen ja lisäksi toteutettua kunnostus- ja viestintätoimia. Rahoituksen perustana toimii alueen kuntien vuosittainen rahoitus. Lisäksi Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry kohdentaa alueelta kerättävät jäsenmaksutulot työhön. Tavoitteena tällä toimintakaudella on laajentaa rahoitus pohjaa erilaisiin yrityskumppanuuksiin sekä kerätä rahoitusta mm. tapahtumayhteistyön ja erilaisten joukkorahoituskampanjoiden kautta.

Paikallinen rahoitus toimii perustana ja puskurina erilaisten hankeavustusten ja apurahojen hakemiselle. Hankerahoituksissa tukiprosentti on yleensä 50-80. Hankerahoitukset aukeavat haettavaksi usein hyvinkin nopealla aikataululla ja jotta niiden hakeminen on mahdollista, tulee hakijalla olla jo tiedossa oma rahoitus. Tämän vuoksi olisikin erityisen tärkeää, että paikalliset tukijat sitoutuvat työn rahoitukseen koko toimintakauden ajalle. Toimintakauden tavoitteena on, että avustukset kattaisivat 70% kauden rahoituksesta. Hankkeet tuovat alueelle paitsi ulkopuolista rahaa, tarjoavat hyvän näkyvyyden myös valtakunnallisesti ja laajentavat sidosryhmäverkostoa.

Kuva 4.1. Toimintasuunnitelmakauden tavoitteena on toteuttaa hankkeita sekä KVY:n toimesta, että yhteishankkeina sidosryhmien kanssa. Lisäksi aktivoidaan paikallisia toteuttamaan omia hankkeita.

Kuva 4.2. Toimintasuunnitelmakauden tavoitteena on, että paikallinen rahoitus saataisi kolminkertaistettua erilaisilla hankerahoituksilla.